COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 29.9.2025
COM(2025) 561 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Progrese în materie de gestionarea riscurilor și de consolidarea rezilienței în Europa: primul raport privind punerea în aplicare a obiectivelor Uniunii în materie de reziliență la dezastre
A doua actualizare cu privire la prevenirea și gestionarea riscurilor de dezastre în Europa

{SWD(2025) 279 final}

1. REZUMAT

Mecanismul de protecție civilă al Uniunii (UCPM) are un rol esențial în conturarea viitorului managementului riscului de dezastre în întreaga Europă. Acesta promovează o abordare proactivă și anticipativă a pregătirii pentru dezastre și a rezilienței la dezastre, în conformitate cu obiectivele Uniunii în materie de reziliență la dezastre (DRG) adoptate în 2023[1] și cu Strategia europeană privind o Uniune a pregătirii[2], recent adoptată.

Prezentul raport examinează managementul riscurilor și consolidarea rezilienței în UE din perspectiva UCPM. Raportul ține cont de evoluțiile atât la nivel național, cât și la nivelul UE, axându-se pe patru domenii tematice: anticipare, pregătirea populației, alerta timpurie și reziliența în domeniul protecției civile. Prezentul raport reprezintă un **prim raport intermediar privind punerea în aplicare a DRG-urilor** în temeiul articolului 34 alineatul (2) și **al doilea raport intermediar privind prevenirea și managementul riscurilor** în temeiul articolului 5 alineatul (1) litera (g) din Decizia 1313/2013/UE.

Constatările confirmă, în linii mari, necesitatea unei abordări mai proactive, mai cuprinzătoare și mai bine integrate în ceea ce privește reziliența și pregătirea, astfel cum se propune în Strategia europeană privind o Uniune a pregătirii. În ceea ce privește domeniul **anticipării**, este necesar să se dezvolte în continuare date de înaltă calitate, cercetarea științifică și instrumentele și capacitățile analitice pentru a sprijini un proces decizional bazat pe cunoașterea riscurilor. Evaluarea cuprinzătoare a riscurilor și amenințărilor la adresa UE, planificată pentru 2026, va da un nou impuls acestui efort în toate sectoarele.

Sporirea **gradului de pregătire a populației** rămâne un obiectiv esențial. Deși s-au înregistrat progrese, persistă unele lacune substanțiale, ceea ce subliniază necesitatea de a dezvolta în continuare instrumente de comunicare care să stimuleze schimbările comportamentale, să promoveze o cultură a pregătirii și să asigure o comunicare favorabilă incluziunii care să implice grupurile vulnerabile, inclusiv persoanele cu handicap. La nivelul UE, acțiunile planificate includ o zi de conștientizare a riscurilor instituită la nivelul UE și noi orientări, precum și formare-pilot pentru experții naționali în domeniul comunicări riscurilor. Sinergiile cu Strategia de securitate internă ProtectEU[3] vor îmbunătăți și mai mult comunicarea și coordonarea în materie de riscuri, amenințări și reziliență în întreaga UE.

Eficacitatea **sistemelor de alertă timpurie** a reprezentat un alt domeniu esențial de interes. În timp ce progresele tehnologice, cum ar fi serviciul Copernicus de gestionare a situațiilor de urgență și lansarea serviciului Galileo de avertizare de urgență prin satelit, îmbunătățesc în mod semnificativ capacitățile de alertare publică, factorii organizaționali și umani rămân esențiali pentru transformarea avertismentelor în acțiuni rapide, care salvează vieți. Sunt necesare eforturi continue pentru a consolida diseminarea alertelor, planificarea pentru situații neprevăzute și integrarea unor sisteme interoperabile de alertă timpurie care iau în considerare mai multe tipuri de pericole la nivel național și transfrontalier.

Pentru a consolida **reziliența în domeniul protecției civile**, Comisia și statele membre au luat inițiative pentru efectuarea unor simulări de criză de către centrele de operațiuni pentru situații de urgență și pentru îmbunătățirea planificării investițiilor. Investițiile susținute atât în infrastructura fizică, cât și în procesele operaționale sunt esențiale pentru a asigura continuitatea serviciilor de urgență. Consolidarea rezilienței financiare este, de asemenea,

[1] COM(2023) 61 final din 8.2.2023.
[2] JOIN(2025) 130 final din 26.3.2025.
[3] COM/2025/148 final din 1.4.2025.

importantă pentru îmbunătățirea răspunsului la crizele neprevăzute și pentru redresarea rapidă în urma acestora. Cooperarea transsectorială și transfrontalieră rămâne esențială pentru reziliența la dezastre la nivelul întregii administrații.

Comisia a extins **setul de instrumente de consolidare a capacităților din cadrul UCPM** pentru a sprijini mai bine eforturile de protecție civilă în întreaga UE. Va fi necesară sporirea în continuare a acestui sprijin pentru a consolida managementul riscului de dezastre și punerea în aplicare a DRG-urilor.

Deși prezentul raport se axează în principal pe evoluțiile din cadrul UE și, în special, pe UCPM, acesta recunoaște că siguranța și eforturile Uniunii în materie de managementul al riscurilor de dezastre nu pot fi continuate în mod izolat. Consolidarea rezilienței în regiunile învecinate și depunerea de eforturi în vederea realizării unei centuri de siguranță mai largi în întreaga UE vor fi esențiale pentru a consolida gradul de pregătire al Uniunii și pentru a garanta securitatea comună.

2. INTRODUCERE

În ultimii ani, UE s-a confruntat cu o gamă largă de dezastre, crize și amenințări care au dus la pierderi de vieți omenești, au provocat prejudicii tot mai mari[4] și au scos la iveală vulnerabilități ale sistemelor care furnizează servicii esențiale. UCPM a avut un rol central în răspunsul colectiv al UE, oferind ajutor de urgență coordonat țărilor aflate în dificultate. În același timp, UCPM a răspuns provocării unui peisaj al riscurilor din ce în ce mai complex prin consolidarea capacităților sale de răspuns prin extinderea rescEU[5], precum și a Centrului de coordonare a răspunsului la situații de urgență (ERCC). Eforturile s-au axat, de asemenea, pe consolidarea managementului riscurilor de dezastre și a rezilienței, în special prin adoptarea DRG-urilor în domeniul protecției civile în 2023[6] și a Strategiei europene privind o Uniune a pregătirii în 2025[7], cu un domeniu de aplicare transsectorial mai larg.

Prezentul raport examinează managementul riscurilor și consolidarea rezilienței în UE, axându-se pe patru domenii tematice:

1. Anticipare;
2. Pregătirea populației;
3. Alerta timpurie și
4. Reziliența în domeniul protecției civile.

Raportul va acoperi două obligații distincte prevăzute în Decizia privind UCPM[8], și anume **primul raport intermediar privind punerea în aplicare a DRG-urilor** în temeiul articolului 34 alineatul (2) și **al doilea raport intermediar privind prevenirea și managementul riscurilor** în temeiul articolului 5 alineatul (1) litera (g).

Raportul ia în considerare **evoluțiile atât la nivel național, cât și la nivelul UE**, recunoscând în același timp anumite limitări impuse de termenele și domeniul de aplicare diferite ale datelor disponibile. **Informațiile existente la nivel național** se bazează pe contribuțiile statelor

[4] https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/economic-losses-from-climate-related.
[5] https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/resceu_en.
[6] COM(2023) 61 final din 8.2.2023.
[7] JOIN(2025) 130 final din 26.3.2025.
[8] https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2013/1313/2021-01-01/eng.

membre și ale statelor participante în temeiul articolului 6 din Decizia privind UCPM, subliniind progresele înregistrate de la publicarea raportului Comisiei din 2024 privind „Prevenirea și managementul riscurilor de dezastre în Europa”[9]. Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește acest raport detaliază constatările efectuate pe baza informațiilor existente la nivel național. Evoluțiile la **nivelul UE** includ inițiative mai recente ale Comisiei menite să promoveze DRG-urile și să sprijine managementul riscurilor în cadrul UCPM.

3. ANTICIPARE

DRG nr. 1 „Anticipare” – îmbunătățirea evaluării și anticipării riscurilor și a planificării managementului riscurilor de dezastre. Obiectivul nr. 1, împreună cu inițiativa emblematică aferentă privind elaborarea de scenarii, a dat un nou impuls fluxurilor de lucru anticipative. Acesta prevede îmbunătățirea utilizării analizei prospective și a abordărilor care iau în considerare mai multe tipuri de pericole, evaluarea vulnerabilităților, a impactului transfrontalier și transsectorial și integrarea cunoștințelor cu privire la riscuri în planificarea prevenirii și a pregătirii.

3.1. INIȚIATIVELE COMISIEI

Două activități-cheie au consolidat capabilitatea de anticipare în perioada 2023-2024: (i) elaborarea de scenarii de dezastre care să stea la baza planificării în cadrul UCPM și (ii) îmbunătățirea datelor privind riscurile în ceea ce privește riscurile transfrontaliere.

3.1.1. Elaborarea de scenarii: un nou instrument de consolidare a pregătirii UCPM pentru dezastre majore

Lansat ca inițiativă emblematică în 2023, **exercițiul de elaborare de scenarii** a generat zece scenarii de dezastre la nivelul UE, elaborate în colaborare cu experți naționali, cu serviciile Comisiei și cu cercetători, pe baza expertizei operaționale, științifice și tematice în materie de politici. Scenariile acoperă 16 pericole naturale și antropice, selectate pentru a reflecta amploarea peisajului riscurilor în continuă evoluție de la nivelul UE și pentru a explora cele mai pesimiste evenimente plauzibile cu impact transfrontalier și transsectorial[10].

Analiza a generat o gamă largă de constatări specifice scenariilor, scoțând la iveală, în același timp, mai multe domenii prioritare transversale pentru acțiuni consolidate (*a se vedea caseta 1 de mai jos*). Rezultatele sunt utilizate pentru a contribui la planificarea prevenirii și pregătirii la nivelul UE, care include stabilirea de obiective pentru capacitățile de răspuns ale UCPM și consolidarea coordonării dintre domeniul protecției civile și alte domenii de politică. Elaborarea de scenarii este prevăzută ca un proces continuu: pot fi elaborate scenarii suplimentare, iar cele existente pot fi revizuite ca răspuns la evoluția riscurilor și a priorităților de politică.

[9] COM(2024) 130 final și SWD(2024) 130 final.

[10] Scenariile includ un accident nuclear grav, condiții meteorologice extreme în sezonul rece cu o componentă cibernetică, un val de căldură extremă, o criză energetică pe teritoriul Uniunii, o pandemie gravă, un conflict armat, un atac terorist, un tsunami provocat de cutremur, poluarea apelor interioare și a zonelor costiere și o erupție vulcanică. Având în vedere caracterul sensibil al conținutului lor, scenariile nu sunt puse la dispoziția publicului.

3.1.2. Consolidarea datelor privind riscurile la nivelul UE pentru evaluarea și managementul riscurilor transfrontaliere

UCPM a investit în consolidarea bazei de cunoștințe necesare pentru managementul anticipativ al riscurilor, inclusiv prin intermediul **Centrului de date privind riscurile**, dezvoltat în cadrul Centrului de cunoștințe privind gestionarea riscului de dezastre al Centrului Comun de Cercetare.

Centrul de date privind riscurile a fost creat pentru a aborda provocarea de lungă durată reprezentată de datele fragmentate și inconsecvente privind riscurile la nivelul UE, sprijinind atât managementul riscurilor de dezastre, cât și adaptarea la schimbările climatice. Ca platformă centrală, centrul oferă acces liber la seturi de date actualizate bazate pe dovezi privind pericolele, expunerea, vulnerabilitatea, precum și prejudiciile și pierderile cauzate de dezastre. Eforturile în curs vizează extinderea volumului și a calității acestor seturi de date, prin integrarea punctajelor de pericol, a expunerii populației, a clădirilor, a infrastructurii critice și a vulnerabilității multidimensionale, pentru a oferi o imagine de ansamblu integrată a riscurilor de dezastre și pentru a spori gradul de conștientizare în rândul publicului.

Caseta 1: învățăminte desprinse din elaborarea scenariilor în caz de dezastre la nivelul UE:
cinci domenii prioritare pentru acțiuni consolidate

i. Capacitatea de răspuns a UCPM: necesitatea de a consolida în continuare capacitățile operaționale de răspuns, inclusiv dezvoltarea continuă și diversificarea rezervei rescEU[11];

ii. Coordonare transsectorială: este necesar să se pună un accent mai puternic pe o abordare multirisc, pe coordonarea transsectorială și pe colaborarea cu actorii din domeniul protecției civile în vederea unei mai bune pregătiri pentru situații de urgență complexe;

iii. Cunoașterea riscurilor și comunicare: necesitatea de a îmbunătăți anticiparea, identificarea riscurilor, comunicarea, pregătirea populației și alerta timpurie;

iv. Incluziunea grupurilor vulnerabile: mecanismele de prevenire, pregătire și răspuns ar trebui să integreze într-un mod mai sistematic nevoile specifice ale grupurilor vulnerabile și ale persoanelor cu handicap;

v. Finanțare: mecanismele de finanțare consolidate și mai flexibile ar putea contribui la răspunsul la dezastrele transsectoriale, de lungă durată și transfrontaliere.

3.2. INIȚIATIVE NAȚIONALE

Rapoartele prezentate de statele membre și de statele participante[12] referitoare la anticipare arată o evoluție continuă a metodologiilor de evaluare a riscurilor, indicând progrese înregistrate în mai multe domenii. Deși evaluările tradiționale ale unui singur risc rămân abordarea cea mai frecventă, **se acordă o atenție tot mai mare tuturor abordărilor privind pericolele și examinării riscurilor cumulate și a efectelor în cascadă**, în special în ceea ce privește infrastructura critică. Atenția acordată riscurilor emergente este, de asemenea, din ce în ce mai mare, peste o treime dintre țări utilizând în prezent metode de previzionare și

[11] rescEU a fost instituită ca o rezervă strategică de capacități și stocuri europene de răspuns în caz de dezastre, finanțată integral de UE. Aceasta cuprinde o flotă de avioane și elicoptere de stingere a incendiilor, un avion de evacuare medicală și mai multe stocuri esențiale.

[12] Țările care participă la UCPM sunt Albania, Bosnia și Herțegovina, Islanda, Moldova, Muntenegru, Macedonia de Nord, Norvegia, Serbia, Turcia și Ucraina.

anticipare pentru identificarea riscurilor. Dintre acestea, Belgia, Irlanda și Țările de Jos au integrat scrutarea perspectivelor[13] în procesele lor de evaluare a riscurilor.

Inundațiile, fenomenele meteorologice extreme, accidentele nucleare și radiologice, seceta și riscurile legate de sănătate (de origine umană sau animală) continuă să fie riscurile cel mai frecvent raportate. Cu toate acestea, evoluția peisajului riscurilor a determinat **luarea în considerare a unor noi amenințări și scenarii, în special în domeniul securității**. Există o conștientizare tot mai mare a riscurilor antropice, inclusiv a accidentelor industriale și nucleare, a perturbărilor infrastructurii critice și a atacurilor cibernetice. Riscurile de mediu și riscurile chimice au înregistrat o creștere semnificativă a raportării începând din 2015, în timp ce riscurile de transport au înregistrat cea mai mare creștere începând din 2020.

Țările evaluează din ce în ce mai mult vulnerabilitatea zonelor, sectoarelor și populațiilor și cuantifică impactul dezastrelor asupra oamenilor, economiei și mediului. Mai multe țări au integrat impactul schimbărilor climatice în evaluările riscurilor, luând în considerare, de asemenea, implicațiile politice și societale ale schimbărilor climatice, cum ar fi migrația cauzată de schimbările climatice. Acest lucru reflectă o înțelegere din ce în ce mai bună a legăturilor dintre managementul riscurilor de dezastre și adaptarea la schimbările climatice, **schimbările climatice fiind recunoscute ca un factor-cheie al riscurilor**.

Rapoartele naționale indică **progresele înregistrate în colectarea datelor privind pierderile cauzate de dezastre**, Spania, Portugalia și Ungaria menționând dezvoltarea unei baze de date naționale unice. În pofida recunoașterii pe scară largă a importanței datelor privind pierderile și daunele pentru analiza și planificarea riscurilor, există în continuare lacune semnificative, cum ar fi lipsa unui sistem național unificat de consolidare a datelor și colectarea limitată a datelor privind acoperirea.

3.3 CALEA DE URMAT

Strategia europeană privind o uniune a pregătirii stabilește direcția pentru activitățile viitoare, subliniind importanța anticipării și a unei abordări multirisc în ceea ce privește pregătirea. Pentru a realiza această viziune, este esențial să se dezvolte capacitatea de a prevedea, de a evalua și de a elabora o gamă largă de scenarii de dezastre, punând accentul pe vulnerabilitățile transversale, pe riscurile cumulate și pe efectele în cascadă.

În următorii ani, continuarea investițiilor în știință, în date de înaltă calitate și în capacități analitice va fi esențială pentru generarea cunoștințelor și a informațiilor necesare pentru a contribui la procesul decizional. Elaborarea unor scenarii de dezastre la nivelul UE a reprezentat un important pas înainte în planificarea pregătirii, deoarece transpune dovezile bazate pe riscuri în ipoteze de planificare convenite pentru UCPM. Evaluarea cuprinzătoare a riscurilor la nivelul UE, planificată pentru 2026, va fi un instrument-cheie pentru consolidarea bazei de date concrete pentru creșterea gradului de prevenire și pregătire la nivel transsectorial. Această evaluare ar trebui să ofere sprijin și dovezi suplimentare pentru a contribui la eforturile naționale de management al riscurilor și pentru a orienta investițiile strategice în reziliență în întreaga UE, contribuind la remedierea lacunelor persistente în ceea ce privește datele privind riscurile de dezastre și pierderile cauzate de acestea care împiedică în prezent anticiparea atât la nivel național, cât și la nivelul UE.

[13] Scrutarea perspectivelor este o metodă de analiză prospectivă pentru detectarea sistematică a semnelor timpurii ale unor evoluții potențial importante; a se vedea, de asemenea, https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/horizon-scanning-tips.

În contextul riscurilor legate de climă, o anticipare eficace necesită o integrare mai puternică între managementul riscurilor de dezastre și adaptarea la schimbările climatice. Misiunea UE privind adaptarea la schimbările climatice generează deja cunoștințe și soluții în sprijinul acestui efort și va continua să faciliteze cooperarea dintre actorii din domeniul climei și cei implicați în gestionarea riscurilor de dezastre la nivel european, național și regional, contribuind la alinierea pregătirii pe termen scurt și mediu la planificarea adaptării pe termen lung în ceea ce privește pericolele legate de climă.

Consolidarea capacităților de anticipare ar trebui să se extindă și în afara UE, în special în țările învecinate, care se află adesea în prima linie a riscurilor emergente și care pot avea un rol important în atenuarea efectelor de propagare negative. Întrucât mulți dintre partenerii respectivi nu dispun în prezent de datele privind riscurile și de capacitățile instituționale necesare pentru pregătirea anticipativă, abordarea acestor lacune ar consolida, de asemenea, propria reziliență a UE.

4. PREGĂTIREA POPULAȚIEI

DRG nr. 2 „Pregătire” – sporirea gradului de conștientizare a riscurilor și a gradului de pregătire al populației. Obiectivul 2 promovează accesul publicului la informații privind riscurile, încurajează adoptarea de măsuri de pregătire și promovează o cultură a prevenirii și a implicării civice. Obiectivul stabilește o țintă ambițioasă: până în 2030, 90 % din populația UE ar trebui să fie conștientă de riscurile de dezastre din regiunea sa[14]. În 2024, nivelul de conștientizare era de 67 %, ceea ce evidențiază posibilitatea înregistrării unor progrese[15].

Deși comunicarea publică privind riscurile și pregătirea este responsabilitatea autorităților naționale, UCPM poate sprijini eforturile naționale prin schimbul de cunoștințe, consolidarea capacităților și asistență financiară pentru inițiativele naționale și transfrontaliere.

4.1. INIȚIATIVELE COMISIEI

4.1.1. Inițiativa emblematică preparEU

Pentru a promova DRG nr. 2 „Pregătire”, Comisia a lansat **inițiativa emblematică *preparEU***. În acest context, o cartografiere a practicilor de comunicare a riscurilor în întreaga UE, alături de consultări cu statele membre și cu statele participante, a identificat nevoile comune și domeniile în care acțiunea la nivelul UE ar putea aduce valoare adăugată (*a se vedea caseta 2*). Procesul a scos la iveală un peisaj de comunicare a riscurilor bogat, dar fragmentat, cu numeroase inițiative valoroase care sunt dispersate și dificil de accesat pentru învățarea reciprocă. Ca răspuns la nevoile identificate, **Comisia a elaborat un pachet de consolidare a capacităților** care include:

- un registru de bune practici și materiale de sprijin pe platforma Rețelei europene de cunoștințe în materie de protecție civilă[16];
- formare la nivelul UE pentru profesioniștii din domeniul comunicării privind riscurile;

[14] Recomandarea Comisiei privind obiectivele Uniunii în materie de reziliență la dezastre, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32023H0215%2801%29&qid=1676531610023.
[15] Raportul special Eurobarometru 541 privind protecția civilă la nivelul UE, principalele constatări, p. 7, https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2977.
[16] https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu.

- o comunitate de practici pentru a conecta practicienii și a facilita învățarea reciprocă.

În 2024, **Comisia a publicat un manual de bune practici privind conștientizarea riscurilor de incendii forestiere**[17], abordând o problemă critică, având în vedere că 96 % dintre incendiile forestiere sunt cauzate de acțiuni umane[18]. Manualul prezintă inițiative din întreaga UE și din afara acesteia, evidențiind factorii-cheie care contribuie la creșterea gradului de conștientizare, cum ar fi elaborarea de strategii de comunicare specifice, colaborarea între sectoare și niveluri de guvernanță, implicarea părților interesate, adaptarea mesajelor la contextele locale, asigurarea unei finanțări susținute și conectarea științei și a practicilor.

Înțelegerea modului în care oamenii percep riscurile și răspund recomandărilor privind pregătirea este, de asemenea, esențială pentru creșterea gradului de conștientizare. În acest context, Centrul Comun de Cercetare al Comisiei efectuează studii comportamentale pentru a înțelege modul în care persoanele interpretează și reacționează la comunicarea privind riscurile. Informațiile obținute în urma acestei activități pot contribui la îmbunătățirea conceperii mesajelor publice și a abordărilor, promovând nu numai creșterea gradului de conștientizare, ci și punerea în aplicare a acțiunilor de pregătire.

Caseta 2: proiectul-pilot *preparEU* – unirea forțelor pentru pregătirea populației.

Statele membre și statele participante au avut un rol important în stimularea inițiativei emblematice *preparEU*. Autoritățile naționale de protecție civilă din Suedia, Norvegia, Spania și Belgia au analizat modul în care o dimensiune europeană ar putea completa și sprijini activitățile naționale de informare cu privire la riscuri. În cadrul unui proiect-pilot finanțat de UE, au fost identificate următoarele domenii de acțiune pentru îmbunătățirea gradului de conștientizare a riscurilor și a gradului de pregătire în UE:

i. *Elemente de bază ale autopregătirii – orientări pentru pregătirea gospodăriilor care răspund nevoilor generale și universale;*
ii. *Program de învățare pentru școli – integrarea pregătirii pentru dezastre în programele școlare pentru a promova o cultură a pregătirii de la o vârstă fragedă;*
iii. *Grupuri vulnerabile – stabilirea de contacte și implicarea grupurilor vulnerabile (de asemenea: orientări pentru sprijinirea profesioniștilor în realizarea unei comunicări incluzive privind riscurile);*
iv. *Ziua (Zilele) PreparEU – un eveniment anual propus la nivelul UE, menit să sensibilizeze opinia publică cu privire la autopregătire și reziliența la riscuri;*
v. *Platformă web pentru comunicarea privind riscurile și pregătire – un registru online propus pentru schimbul de informații și instrumente legate de comunicarea privind conștientizarea riscurilor de către populația din întreaga UE.*

Aceste recomandări vor contribui la conturarea punerii în aplicare a acțiunilor Comisiei privind inițiativa emblematică preparEU și pregătirea populației.

4.1.2. Eurobarometru privind gradul de conștientizare a riscurilor și gradul de pregătire pentru populație

Pentru a obține o înțelegere cuprinzătoare a gradului de conștientizare a riscurilor și a gradului de pregătire a populației în întreaga UE, Comisia a efectuat **primul sondaj Eurobarometru** pe această temă, publicat în septembrie 2024[19]. Sondajul a analizat diverse aspecte legate de

[17] Bune practici de conștientizare a riscurilor de incendii forestiere.
[18] https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5afff469-a62c-11ef-85f0-01aa75ed71a1/language-en.
[19] https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3228.

conștientizarea riscurilor și de pregătire, inclusiv riscurile percepute, sursele de informare și disponibilitatea de a se implica în activități de pregătire.

Principalele constatări ale sondajului arată că **mulți europeni nu sunt conștienți de dezastre și nu sunt pregătiți pentru acestea**. Aproximativ jumătate dintre respondenți nu se simt bine pregătiți]n ceea ce privește riscurile locale și aproximativ două treimi dintre respondenți consideră că au nevoie de mai multe informații pentru a se putea pregăti pentru dezastre sau situații de urgență. Nivelurile de pregătire sunt limitate, aproximativ jumătate dintre respondenți se simt nepregătiți pentru dezastre, iar nivelul de pregătire variază semnificativ în funcție de factori precum țara, veniturile, educația și mediul urban și rural.

Sondajul evidențiază domeniile în care sunt necesare îmbunătățiri, inclusiv implicarea scăzută a comunității și reziliența limitată la perturbările serviciilor critice. Cu toate acestea, sondajul evidențiază, de asemenea, o încredere puternică în serviciile de urgență și o dorință de informare cu privire la pregătirea pentru dezastre, ceea ce reprezintă o oportunitate de a valorifica aceste puncte forte și de a îmbunătăți gradul general de conștientizare a riscurilor și de pregătire.

4.2. INIȚIATIVE NAȚIONALE

Datele provenite de la statele membre și de la statele participante subliniază importanța comunicării publice cu privire la riscuri și la pregătire, țările înregistrând progrese într-o gamă largă de activități.

În prezent, mai multe țări pun la dispoziția publicului informații privind riscurile, 23 țări publicând rezultatele evaluărilor riscurilor pe site-urile oficiale și se bazează pe aceste constatări pentru a orienta eforturile de pregătire. De exemplu, Finlanda și Muntenegru utilizează rezultatele publice ale evaluărilor riscurilor pentru a orienta exercițiile de formare și pregătire. Danemarca și Irlanda efectuează sondaje privind percepția cetățenilor asupra riscurilor și gradul de pregătire.

Statele membre și statele participante au pus în aplicare noi abordări în ceea ce privește comunicarea privind riscurile și creșterea gradului de conștientizare, cum ar fi jocurile didactice și organizarea unei zile sau a unei săptămâni naționale a protecției civile. În timp ce site-urile web și internetul rămân principalele canale de comunicare raportate, campaniile de sporire a gradului de conștientizare a riscurilor și utilizarea materialelor tipărite s-au dublat în comparație cu 2020. Țările nordice au lansat inițiative de sporire a nivelului de conștientizare a riscului în rândul populației, cum ar fi campanii privind pregătirea la domiciliu, resurse educaționale și broșuri informative pentru a stimula pregătirea societății pentru situații de urgență și potențiale conflicte.

Activitățile naționale de sporire a gradului de conștientizare a riscurilor și de comunicare vizează grupuri specifice, inclusiv populații vulnerabile, rezidenți sezonieri și persoane în vârstă. Studenții și tinerii reprezintă adesea ținta principală a acestor inițiative. De exemplu, Cehia a instituit un program cuprinzător destinat școlilor, care le oferă elevilor posibilitatea de a apela numere de urgență, de a simula situații periculoase și de a înțelege semnalele de protecție și cele ale sirenelor. Sunt organizate, de asemenea, activități de promovare a comportamentelor sigure în viața de zi cu zi și în situații de urgență pentru cetățenii în vârstă și persoanele cu handicap, cum ar fi Olimpiadele de siguranță pentru copii și persoanele în vârstă din Austria.

4.3. Calea de urmat

În pofida progreselor înregistrate, există în continuare lacune semnificative în ceea ce privește gradul de conștientizare a riscurilor și de pregătire al populației, care subliniază necesitatea unor strategii de comunicare mai eficace și mai favorabile incluziunii. Prea mulți cetățeni se simt insuficient de informați sau insuficient de pregătiți pentru dezastre, după cum indică constatările Eurobarometrului, în timp ce autoritățile naționale se confruntă cu provocări în ceea ce privește măsurarea impactului inițiativelor de comunicare și transpunerea informațiilor în schimbări comportamentale. Dovezile indică, de asemenea, necesitatea unei mai mari includeri a grupurilor vulnerabile (cum ar fi studenții, elevii și tinerii, persoanele cu handicap, persoanele în vârstă și imigranții) în eforturile de comunicare și pregătire.

Pentru a aborda aceste lacune, este necesară o abordare mai proactivă, mai incluzivă și mai participativă, care să investească în educație, să implice comunitățile și cetățenii, să consolideze încrederea și să promoveze pregătirea intergenerațională, axată pe reziliență. Strategia europeană privind o uniune a pregătirii va sprijini această schimbare prin abordarea sa la nivelul întregii societăți, cu scopul de a promova o cultură a pregătirii și rezilienței în întreaga UE. Sinergiile cu strategia de securitate internă ProtectEU vor contribui la consolidarea comunicării cu privire la diverse riscuri și amenințări, sprijinind transmiterea de mesaje publice coerente și promovând o pregătire mai versatilă a populației în întreaga UE.

Inițiativa preparEU va avea un rol esențial în promovarea viziunii strategiei europene privind o uniune a pregătirii, inclusiv prin acțiuni de promovare a unei autonomii minime de 72 de ore a populației în situații de urgență și de criză. Pentru a sprijini autoritățile naționale în ceea ce privește comunicarea privind riscurile, UE va elabora orientări, va lansa cursuri de formare-pilot la sfârșitul anului 2025 și va organiza o Zi europeană a pregătirii pentru UE în fiecare an. Alte acțiuni vor include promovarea pregătirii prin programe educaționale și pentru tineret și generarea de noi cercetări care să stea la baza politicilor și a practicilor.

De asemenea, ar putea fi necesară o mai bună pregătire a cetățenilor pentru a oferi sprijin de bază în domeniul sănătății pentru situații de criză, inclusiv scenarii de război, prin inițiative precum programe de formare pentru prim ajutor sau crearea unei rezerve pentru sănătatea cetățenilor.

Sporirea gradului de pregătire a populațiilor din vecinătatea imediată a UE, în special din regiunea mediteraneeană, va fi, de asemenea, importantă pentru propria pregătire a UE, deoarece un grad insuficient de reziliență în străinătate poate duce la creșterea presiunilor strămutărilor și la alte efecte de propagare care au un impact direct asupra Uniunii.

5. ALERTA TIMPURIE

DRG nr. 3 „Alertare” – îmbunătățirea sistemelor de alertă timpurie. Pe baza obiectivului nr. 3, atât Comisia, cât și statele membre au depus eforturi suplimentare, în limitele competențelor lor respective, pentru a îmbunătăți capabilitățile de previzionare, detectare și alertă publică – un element esențial al managementului anticipativ al riscurilor.

Recunoscute pe scară largă ca fiind unul dintre cele mai eficiente instrumente de salvare a vieților omenești și de reducere a pierderilor cauzate de dezastre[20], sistemele de alertă timpurie (SAR) sunt esențiale pentru eforturile de pregătire atât la nivel național, cât și pentru cele la nivel internațional. În special, Organizația Națiunilor Unite a promovat acțiuni în direcția unui sistem de alertă timpurie favorabil incluziunii și care ia în considerare mai multe tipuri de pericole prin intermediul inițiativei sale emblematice *Early Warnings for All (Avertizări timpurii pentru toți)*[21].

În UE, responsabilitatea pentru alerta timpurie și alertele publice revine în primul rând autorităților naționale. **UCPM are un rol complementar** prin dezvoltarea de instrumente transnaționale, prin consolidarea capacităților ERCC de conștientizare a situației și prin furnizarea de asistență tehnică și financiară pentru capacitățile naționale de alertă timpurie.

5.1. INIȚIATIVELE COMISIEI

Comisia a dezvoltat o **gamă largă de sisteme de alertă timpurie și de informare** (*a se vedea caseta 3*) care pot fi, de asemenea, exploatate de autoritățile publice ale statelor membre pentru a-și completa instrumentele naționale. Printre acestea, inițiativele prezentate mai jos contribuie în mod semnificativ la sprijinirea protecției civile și a managementului riscurilor de dezastre.

Caseta 3: sisteme de alertă timpurie și de informare

i. **Un catalog de 27 de sisteme la nivelul UE care acoperă diferite tipuri de pericole** accesibil autorităților naționale de protecție civilă, care sprijină monitorizarea riscurilor și procesul decizional;

ii. **Sistemul privind situația globală (GSS)**, o platformă unică în cadrul căreia se combină date din diferite sisteme de alertă timpurie și de informare de la nivelul UE, consolidând capacitatea ERCC de a urmări amenințările în continuă evoluție și de a anticipa potențialele impacturi critice. Platforma este **disponibilă și pentru autoritățile naționale de protecție civilă;**

iii. **Serviciul Copernicus de gestionare a situațiilor de urgență (CEMS)**, care oferă servicii de alertă timpurie privind inundațiile, incendiile forestiere și seceta, creând hărți în sprijinul intervențiilor de răspuns, de redresare și de prevenire și generând date privind expunerea pentru a contribui la identificarea zonelor și a activelor expuse riscurilor;

iv. **Parteneriatul științific european privind pericolele naturale (ENHSP),** o colaborare științifică care permite ERCC monitorizarea în timp real de către experți a stării incendiilor forestiere în întreaga Europă în timpul sezonului de incendii forestiere. Pentru a împărți acest beneficiu cu statele membre și cu statele participante, ERCC a lansat un program care permite autorităților naționale să solicite evaluări timpurii din partea ENHSP și, din partea Parteneriatului științific european privind riscurile antropogene (EAHSP) în ceea ce privește pericolele radiologice și nucleare, pentru situații de urgență iminente.

Comisia lucrează la noi inițiative, inclusiv la dezvoltarea unui instrument bazat pe IA în cadrul inițiativei „IA pentru binele public”. Integrat în Sistemul mondial de informare privind incendiile forestiere, instrumentul se va baza pe algoritmi de IA pentru a modela prognozele

[20] De exemplu: https://wmo.int/topics/early-warning-system; https://www.undrr.org/implementing-sendai-framework/sendai-framework-action/early-warnings-for-all.
[21] https://www.un.org/en/climatechange/early-warnings-for-all.

privind pericolele de incendiu, pentru a detecta evenimentele de incendiu și pentru a anticipa comportamentul la incendiu.

Un alt progres major în viitor este **serviciul Galileo de avertizare de urgență prin satelit**, care va oferi un canal de alertă prin satelit care să ajungă la persoane din zone îndepărtate sau mai puțin conectate, chiar și atunci când rețelele terestre nu sunt disponibile. Acest nivel suplimentar de redundanță va consolida reziliența sistemelor de avertizare publică, evidențiind valoarea adăugată a Programului spațial al UE în sprijinirea protecției civile și a managementului riscurilor de dezastre. Având în vedere că testările-pilot sunt în desfășurare în mai multe state membre, se preconizează că serviciul va fi operațional până la începutul anului 2026.

UCPM **sprijină, de asemenea, inițiativele naționale și internaționale privind alerta timpurie**, cum ar fi inițiativa CoastWAVE[22] a Comisiei Oceanografice Interguvernamentale a UNESCO care vizează pregătirea comunităților costiere din Atlanticul de Nord-Est și din regiunile mediteraneene pentru tsunami și alte pericole costiere. Bazându-se pe o colaborare strânsă între autoritățile naționale și locale din domeniul intervențiilor de urgență, oamenii de știință și comunitățile costiere, inițiativa a sprijinit deja comunități din Cipru, Grecia, Spania, Turcia, Egipt și Maroc.

UE a înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește **alertarea publică** în temeiul articolului 110 din Codul european al comunicațiilor electronice [Directiva (UE) 2018/1972], care impune statelor membre să permită transmiterea de avertizări direct pe telefoanele mobile ale persoanelor în situații de urgență. Majoritatea țărilor au pus deja în aplicare acest sistem, iar în unele dintre ele procesul este încă în curs de finalizare.

5.2. INIȚIATIVE NAȚIONALE

Datele provenite de la statele membre și de la statele participante indică o utilizare pe scară mai largă a sistemului de alertă timpurie (EWS). Cu toate acestea, informațiile disponibile privind metodologiile și infrastructura pentru capacitățile de monitorizare, detectare și previzionare a pericolelor rămân limitate.

În comparație cu anul 2020, **un număr mai mare de țări raportează că au instituit EWS în vederea detectării timpurii a pericolelor pentru toate riscurile principale**, riscurile meteorologice, nucleare și radiologice și inundațiile fiind cele mai raportate. Țările au raportat, de asemenea, cu privire la EWS pentru riscuri precum poluarea și migrația în masă, care nu au fost raportate anterior, ceea ce indică o extindere treptată a acoperirii EWS.

Conexiunile dintre EWS la nivel european și mondial sunt, de asemenea, din ce în ce mai bine stabilite: un număr mai mare de țări decât în 2020 indică faptul că sistemul lor național este conectat la EWS la nivel european sau mondial. Cu toate acestea, doar mai puțin de zece țări menționează acordurile de cooperare transfrontalieră privind EWS, ceea ce sugerează că există oportunități de îmbunătățire. Unele țări precizează că au recurs la sprijin din partea donatorilor pentru a-și extinde sistemele de alertă publică, consolidând capacitățile de avertizare publică.

[22] https://tsunami.ioc.unesco.org/en/articles/coastwave.

5.3. Calea de urmat

În timp ce tehnologia și cunoașterea riscurilor constituie fundamentul, alerta timpurie eficace se bazează în mare măsură pe factori organizaționali și umani. Vor fi necesare eforturi continue pentru a se asigura că semnalele de avertizare timpurie sunt urmate de alerte prompte și incluzive adresate populației, de planuri de urgență și de răspunsuri individuale informate. La nivelul UE și astfel cum se subliniază în Strategia europeană privind o uniune a pregătirii, prioritățile includ consolidarea în continuare a CEMS, promovarea utilizării și integrării sale în sistemele naționale și promovarea soluțiilor interoperabile care iau în considerare mai multe tipuri de pericole.

ERCC va continua să își dezvolte și să își perfecționeze capacitățile de conștientizare a situației. Deși noua platformă GSS reprezintă un important pas înainte, se pot aduce îmbunătățiri suplimentare prin încorporarea monitorizării sectoriale pentru a oferi informații aproape în timp real cu privire la perturbările serviciilor critice, cum ar fi energia, transporturile sau asistența medicală, pentru a oferi sprijin în vederea unei conștientizări mai cuprinzătoare și mai anticipativă a situației[23].

Întrucât alerta timpurie eficace se bazează, de asemenea, pe factori organizaționali și umani puternici, creșterea gradului de conștientizare și de pregătire în rândul populației va fi esențială pentru a transforma alertele timpurii în acțiuni de salvare de vieți omenești. Se preconizează că lansarea serviciului Galileo de avertizare de urgență prin satelit în 2026 va spori în mod semnificativ capabilitățile de alertă publică, extinzând raza de acțiune și redundanța sistemului.

Pentru a asigura eficacitatea EWS, vor fi necesare eforturi continue pentru a consolida procesele subiacente, pentru a promova incluziunea, pentru a promova abordările care iau în considerare mai multe tipuri de pericole și pentru a consolida integrarea transfrontalieră a EWS. Strategia europeană privind o uniune a pregătirii va orienta aceste eforturi, acordând prioritate dezvoltării și utilizării instrumentelor la nivelul UE și extinzând capacitățile de monitorizare transsectorială ale ERCC pentru a sprijini o cunoaștere a situației mai cuprinzătoare.

Acest know-how, împreună cu sistemele și capacitățile necesare, ar putea fi, de asemenea, împărtășit cu autoritățile din imediata vecinătate a UE, pentru a le consolida nu numai capacitățile, ci și sinergiile și interoperabilitatea.

6. REZILIENȚA ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI CIVILE

DRG nr. 4 „Răspuns” se axează pe consolidarea capacității de răspuns a UCPM. Pentru a fi cu un pas înaintea complexității tot mai mari a peisajului riscurilor și pentru a spori gradul de pregătire, UCPM se axează pe dezvoltarea **capacităților de răspuns în situații de urgență**, cum ar fi echipamentele și echipele specializate, precum și pe capabilitățile conexe. Aceste eforturi se reflectă în raportul intermediar privind capacitățile de răspuns recent adoptat de Comisie și în documentul de lucru corespunzător al serviciilor Comisiei[24].

DRG nr. 5 „Securitate” urmărește să sporească reziliența în domeniul protecției civile, aliniindu-se la cadrele UE și NATO pentru consolidarea rezilienței în funcțiile societale vitale,

[23] COM(2025) 286, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:52025DC0286.
[24] SWD/2025/146 final (paginile 23-44), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52025SC0146.

cum ar fi Directiva UE privind reziliența entităților critice (UE 2022/2557)[25] și cerințele de referință ale NATO în materie de reziliență. Obiectivul promovează îmbunătățirea continuității activității, consolidarea coordonării transsectoriale și transfrontaliere, comunicarea și gestionarea informațiilor privind riscurile, precum și parteneriatele cu sectorul privat, societatea civilă și organizațiile de voluntari. De asemenea, acesta promovează evaluarea și învățarea postdezastru cu scopul de a îmbunătăți pregătirea, răspunsul și prevenirea.

6.1. INIȚIATIVELE COMISIEI

6.1.1. Inițiativă emblematică privind efectuarea de simulări de criză de către centrele de operațiuni de urgență

Pentru a îmbunătăți **continuitatea activității operațiunilor de urgență în cadrul UCPM**, Comisia a lansat o inițiativă emblematică cu două componente principale: (i) efectuarea de simulări de criză pentru continuitatea activității ERCC și (ii) sprijinirea punctelor naționale de contact în efectuarea propriilor teste printr-o metodologie bazată pe voluntariat și prin schimb de experiență. Exercițiul evaluează elementele critice de continuitate a activității, cum ar fi identificarea funcțiilor esențiale, a instalațiilor și a echipamentelor, resursele umane și coordonarea, fluxurile de lucru în materie de comunicare și efectuarea exercițiilor de pregătire și a altor exerciții.

Până în prezent, **zece țări și ERCC au efectuat simulări de criză**, împărtășind abordările lor și învățămintele desprinse. Inițiativa a contribuit la sporirea gradului de conștientizare cu privire la continuitatea activității și la identificarea domeniilor în care sunt necesare îmbunătățiri. Aceasta a continuat în 2025 cu ateliere pentru schimbul de experiență în urma exercițiilor naționale și cu elaborarea unor orientări fără caracter obligatoriu privind continuitatea activității în cadrul UCPM. Pentru a asigura schimburi continue pentru continuitatea operațională 24 de ore pe zi, 7 zile pe săptămână în cazul evenimentelor perturbatoare, Comisia va institui un grup de experți specific. Învățămintele desprinse din această inițiativă pot sta la baza activității de asigurare a continuității funcțiilor societale vitale în cadrul Strategiei europene privind o uniune a pregătirii.

6.1.2. Testarea pregătirii și a coordonării în situații de criză complexe

În 2024, ERCC a condus **exercițiul la scară largă „*EU Integrated Resolve 2024* – Exercițiu paralel și coordonat (EU IR24 – PACE)”** pentru a testa pregătirea la nivelul UE pentru crize complexe, hibride. Exercițiul a testat funcțiile UCPM și ERCC, evaluând performanța acestora într-o criză complexă care necesită o coordonare intersectorială, transfrontalieră și civil-militară. Acesta a implicat peste 900 de participanți din rândul planificatorilor și cursanți din cadrul serviciilor Comisiei, al Serviciului European de Acțiune Externă, al agențiilor UE, al Consiliului, al celor 24 de state membre, al Norvegiei, al Statelor Unite și al NATO.

În același an, UCPM a răspuns la o cerere comună din partea Estoniei, Letoniei și Lituaniei de a-și evalua gradul de pregătire și **capacitatea de răspuns la evacuările în masă**. O echipă de 20 de experți din statele membre a evaluat procedurile naționale de evacuare în masă, cooperarea regională, pregătirea publicului și rolul UCPM în astfel de scenarii, oferind recomandări în domenii precum planificarea, adăposturile de urgență, evacuarea medicală și strategiile de atenuare a riscurilor chimice, biologice, radiologice și nucleare (CBRN). În

[25] https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj/eng.

desfășurarea acestei activități, experții au colaborat cu reprezentanți ai instituțiilor de stat și municipale, precum și cu organizații neguvernamentale.

6.1.3. Desprinderea de învățăminte din activările UCPM în ceea ce privește prevenirea, pregătirea și răspunsul

Programul privind învățămintele desprinse instituit de UCPM permite statelor membre și statelor participante să reflecteze asupra experiențelor legate de activările UCPM, identificând domeniile în care se pot aduce îmbunătățiri în ceea ce privește răspunsul, pregătirea și prevenirea. Pe lângă reuniunile generale din cadrul programului privind învățămintele desprinse, reuniunile dedicate se axează pe subiecte specifice, cum ar fi incendiile forestiere, inundațiile, răspunsul la cutremurele de mare amploare sau evacuările consulare, care acoperă activitățile de prevenire, pregătire și răspuns. Aceste reuniuni au condus la măsuri precum poziționarea anticipată a pompierilor și la creșterea gradului de pregătire a Europei pentru combaterea incendiilor forestiere, inclusiv printr-o creștere a capacităților de combatere aeriană a incendiilor forestiere în cadrul rescEU.

În cazul în care statele membre și statele participante au activat în mod repetat UCPM pentru același tip de dezastre, Comisia a efectuat analize aprofundate ale circumstanțelor și ale acțiunilor de **îmbunătățire a prevenirii și a pregătirii, în temeiul articolului 6 alineatul (4) din Decizia privind UCPM**. Comisia colaborează activ cu autoritățile naționale în cadrul unor dialoguri menite să consolideze măsurile de prevenire și de pregătire, oferind sprijin din partea UE pentru acest proces.

6.2. INIȚIATIVE NAȚIONALE

Autoritățile de protecție civilă s-au angajat într-o cooperare transsectorială mai amplă, o tendință accelerată de pandemia de COVID-19. Multe țări raportează că dispun de structuri permanente pentru a coordona eforturile între diferite sectoare, niveluri administrative și părți interesate. De exemplu, evaluările naționale ale riscurilor se bazează de mult timp pe abordări transsectoriale și multipartite. Cu toate acestea, **rapoartele naționale și evaluările colegiale continuă să sublinieze necesitatea îmbunătățirii suplimentare a abordărilor integrate privind planificarea și punerea în aplicare**. Deși multe țări se consultă cu sectorul privat, în special cu operatorii infrastructurilor critice, aceste schimburi au adesea un caracter ad-hoc.

În ceea ce privește cooperarea transfrontalieră, statele membre și statele participante raportează o **varietate de acorduri de cooperare bilaterale și multilaterale cu țările învecinate, precum și cu organizații regionale și internaționale**. Printre exemplele notabile de bune practici se numără regiunile nordice, Benelux și Marea Baltică, unde structurile de cooperare instituite facilitează coordonarea în situații de criză, schimbul de informații privind riscurile, asistența reciprocă și exercițiile comune.

Deși reziliența în domeniul protecției civile se bazează pe o **finanțare adecvată și flexibilă** pentru a permite un răspuns rapid în situații de urgență și investiții susținute, lipsesc informații naționale privind sursele de finanțare și alocarea fondurilor. Deși majoritatea statelor membre și a statelor participante raportează că dispun de mecanisme de alocare flexibilă a fondurilor în situații de nevoie urgentă, doar câteva țări utilizează **fonduri specifice de rezervă pentru dezastre**, care – spre deosebire de rezervele generale pentru situații neprevăzute – sunt alocate

în mod specific pentru răspunsul în caz de dezastre, oferind o mai mare previzibilitate și un acces mai rapid la finanțare.

Țările raportează existența unei varietăți de instrumente financiare și surse de finanțare disponibile pentru finanțarea investițiilor în domeniul protecției civile, în principal din surse publice. Foarte puține țări furnizează informații cu privire la prioritățile de investiții și alocarea de fonduri pentru activitățile de prevenire și de pregătire. **Finanțarea din partea UE** are un rol complementar în abordarea deficitelor de investiții și în sprijinirea eforturilor naționale de consolidare a sistemelor de protecție civilă. Cu toate acestea, autoritățile de protecție civilă continuă să se confrunte cu dificultăți în accesarea acestor resurse din cauza constrângerilor legate de capacitatea administrativă și a familiarizării limitate cu normele de finanțare.

6.3. Calea de urmat

Efectuarea de simulări de criză pentru continuitatea activității centrelor de operațiuni de urgență a demonstrat potențial, iar exercițiile similare ar trebui extinse pentru a identifica domeniile în care sunt necesare îmbunătățiri și pentru a facilita învățarea reciprocă. Investițiile în reziliența activelor fizice și a proceselor operaționale vor fi, de asemenea, esențiale pentru asigurarea continuității serviciilor de protecție civilă.

Reziliența financiară este, de asemenea, esențială și va fi necesară o finanțare adecvată, flexibilă și susținută la toate nivelurile pentru a sprijini pregătirea și operațiunile eficace. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește consolidarea rezilienței prin parteneriate transfrontaliere și transsectoriale, dar sunt necesare mai multe eforturi pentru a depăși obstacolele juridice și administrative existente în calea acțiunilor comune de protecție civilă. Instrumente precum BridgeforEU[26] pot contribui la facilitarea cooperării, iar cadrele strategice de management al riscurilor de dezastre pot permite abordări mai coordonate, la nivelul întregii administrații.

Strategia europeană privind o uniune a pregătirii va avea un rol esențial în orientarea acțiunilor privind reziliența la nivelul întregului sistem în toate domeniile de politică relevante în cadrul unei abordări la nivelul întregii administrații, inclusiv în elaborarea unor criterii minime de pregătire pentru serviciile esențiale. Dificultățile în ceea ce privește accesul la surse de finanțare din alte domenii de politică vor trebui abordate mai sistematic prin îmbunătățirea consolidării capacităților și a schimbului de bune practici între servicii și țări, în vederea unei abordări mai integrate a consolidării rezilienței la dezastre și crize și a pregătirii pentru acestea.

UCPM a luat măsuri pentru a aborda aceste obstacole prin creșterea gradului de conștientizare, asistență pentru dezvoltarea de proiecte și instrumente de sprijinire a planificării investițiilor. Aceste eforturi vor trebui intensificate pentru a răspunde cererii în creștere.

7. INTENSIFICAREA SPRIJINULUI PENTRU EFORTURILE NAȚIONALE: SETUL DE INSTRUMENTE ÎN CONTINUĂ EVOLUȚIE PENTRU CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR

Rețeaua europeană de cunoștințe în materie de protecție civilă (UCPKN) **a devenit platforma de referință pentru comunitatea din domeniul protecției civile** de la lansarea sa în 2021, permițând părților interesate să se conecteze și să facă schimb de expertiză și sporind nivelul de pregătire al operațiunilor de răspuns în situații de urgență din cadrul UCPM. Prin intermediul platformei sale web, al buletinului informativ și al evenimentelor, UCPKN menține comunitatea informată cu privire la punerea în aplicare a DRG-urilor și la subiecte conexe.

[26] COM(2023) 790 final din 12.12.2023.

Biblioteca de cunoștințe online a rețelei[27], lansată în 2024, oferă un registru de resurse privind DRG-urile și managementul riscurilor de dezastre, în timp ce grupurile de discuții interactive[28], cum ar fi cel de comunicare privind riscurile, permit practicienilor să facă schimb de idei și de bune practici.

Comisia a extins setul de instrumente de consolidare a capacităților din cadrul UCPM pentru a sprijini mai bine eforturile de protecție civilă în prevenirea riscurilor de dezastre, pregătirea pentru acestea și consolidarea rezilienței la dezastre. Setul de instrumente este aliniat la prioritățile strategice ale UCPM și la DRG-uri și include:

I. **Granturi UCPM pentru reziliența la dezastre**: „Asistență tehnică pentru managementul riscurilor de dezastre" (modul 1)[29], cu accent pe proiecte care se desfășoară într-o singură țară, și „Cunoștințe pentru acțiunile în materie de prevenire și pregătire" (KAPP)[30], care sprijină inițiativele de cooperare multinațională;
II. **Mecanismul de finanțare a asistenței tehnice (TAFF)**[31], introdus în 2024 pentru a oferi expertiză în managementul riscurilor de dezastre furnizată de către Banca Mondială și prin Instrumentul global de reducere a dezastrelor și de redresare (GFDRR).

65 de proiecte din diferite țări au primit sprijin în cadrul modului 1, KAPP și TAFF în perioada 2023-2024, cu o contribuție totală din partea UE de 43 de milioane EUR. Toate DRG-urile au fost abordate prin intermediul acestor proiecte.

III. **Programul de evaluare colegială al UCPM** a continuat să ofere autorităților naționale și regionale de protecție civilă posibilitatea de a primi o evaluare independentă a sistemelor lor de management al riscurilor de dezastre din partea omologilor din alte țări, pe parcursul ediției programului din perioada 2022-2024. Programul a fost actualizat pentru a include o nouă metodologie adaptată la managementul riscurilor de incendii forestiere, care a fost aplicată în revizuirile managementului riscurilor de incendii forestiere în Grecia[32], Italia[33] și landul Brandenburg din Germania[34], demonstrând adaptabilitatea abordării la contextele naționale și regionale.

Un atelier din 2024[35], la care au participat reprezentanți ai țărilor evaluate și evaluatori din rândul colegilor, a subliniat valoarea programului de evaluare colegială în ceea ce privește facilitarea schimbului de cunoștințe și stimularea îmbunătățirilor. Îmbunătățirile realizate în cursul ciclului 2022-2024, inclusiv îmbunătățirile aduse procesului, cadrului analitic și promovării reformelor, au fost recunoscute și apreciate pe scară largă.

---

[27] https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/knowledge-library.
[28] https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/groups.
[29] https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/technical-assistance-disaster-risk-management-call-proposals-track1.
[30] https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/knowledge-action-prevention-preparedness-call-proposals-kapp.
[31] https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/technical-assistance-financing-facility-taff.
[32] https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/document/download/a7be6df5-6e70-4397-ae7e-53f5d74374da_en?filename=EL%20Peer%20Review_final%20report.pdf.
[33] https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/document/download/10fe9a6f-869e-4fa6-923e-d4bdc8400129_en?filename=peer%20review%20wildfires%20italy_final%20report%202024.pdf.
[34] https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/system/files/2025-07/wildfire-peer-review-lb_final-report-june-2025_en.pdf.
[35] https://civil-protection-knowledge-network.europa.eu/news/ucpm-peer-review-programme-lessons-learnt-and-next-steps.

În 2024, UCPM a desfășurat, de asemenea, **patru misiuni de prevenire și pregătire** în Cehia cu privire la managementul riscurilor de incendii forestiere, în Chile cu privire la incendiile forestiere, în Ucraina cu privire la CBRN și în Estonia, Letonia și Lituania cu privire la evacuarea în masă.

Programul cuprinzător **de formare al UCPM** a contribuit la pregătirea experților și la îmbunătățirea capacităților de răspuns la diferite tipuri de dezastre. În 2023, programul a fost revizuit pentru a consolida competențele individuale ale experților și ale personalului, coordonarea și interoperabilitatea capacităților de răspuns implicate în trimiterile pe teren la nivel internațional. Un număr de 30 de exerciții (MODEX UE și exerciții la scară largă) s-au desfășurat pe baza unor scenarii specifice, inclusiv cutremure, urgențe medicale, incendii forestiere, inundații și CBRN. Aceste activități au contribuit la creșterea nivelului colectiv de pregătire al UE pentru a face față consecințelor dezastrelor.

7.1. Calea de urmat

Instrumentele de sprijin din cadrul UCPM au cunoscut evoluții semnificative, oferind o gamă mai largă de opțiuni care sunt aliniate la DRG-uri și permițând în același timp personalizarea pentru a răspunde nevoilor unice ale autorităților naționale și regionale. UCPKN a fost dezvoltat în continuare pentru a facilita accesul la bune practici, cercetare și învățare reciprocă.

În următorii ani, cadrul general de evaluare colegială (PRAF) va fi actualizat, ceea ce va asigura relevanța și eficacitatea continuă a acestuia. În plus, în perioada 2025-2027 sunt programate să aibă loc șase evaluări colegiale, începând cu Kosovo* și Cehia, care vor oferi oportunități valoroase de învățare reciprocă și de schimb de bune practici. Prin continuarea evoluției și a îmbunătățirii instrumentelor de sprijin, Comisia, precum și statele membre și statele participante vor fi mai bine pregătite pentru a consolida managementul riscurilor și consolidarea rezilienței.

* Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCSONU 1244, precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovo.

8. CONCLUZII

Managementul riscurilor de dezastre în UE s-a îmbunătățit semnificativ în ultimii ani prin consolidarea sistemului de protecție civilă al UE, demonstrându-și capacitatea de a se adapta la cerințele tot mai mari ale unui peisaj al riscurilor în schimbare rapidă. În mod similar, raportarea națională în temeiul Deciziei privind UCPM reflectă progresele continue înregistrate în managementul riscurilor la nivel național. Extinderea capacității și a capabilității de răspuns a UCPM, combinată cu un accent mai mare pe managementul proactiv al riscurilor și pe consolidarea rezilienței, a adus UE într-o poziție în care poate aborda mai bine dezastre din ce în ce mai complexe.

Adoptarea DRG-urilor în 2023 a marcat o etapă importantă, oferind o direcție comună în cinci domenii-cheie ale protecției civile: îmbunătățirea anticipării, a gradului de pregătire al populației, a sistemelor de alertă timpurie, a capacității de răspuns și a rezilienței în domeniul protecției civile. Inițiativele emblematice specifice care au urmat au transpus cu succes aceste priorități în acțiuni concrete, implicând autoritățile naționale de protecție civilă și alți parteneri într-un efort de colaborare destinat să sporească reziliența UE.

Progresele înregistrate de UCPM nu sunt relevante doar din punctul de vedere al dezvoltării sectoriale, ci contribuie și la efortul strategic mai amplu de consolidare a pregătirii UE. Strategia europeană privind o uniune a pregătirii, împreună cu viziunea sa cuprinzătoare privind pregătirea UE, prezintă acțiuni menite să anticipeze, să prevină și să răspundă mai bine unei game largi de riscuri și amenințări, precum și să sporească gradul de conștientizare în rândul populației și comunicarea cu aceasta și să asigure implicarea cetățenilor. Alinierea strânsă între activitatea din cadrul UCPM și viziunea Strategiei europene privind o uniune a pregătirii reprezintă o oportunitate unică pentru UE de a valorifica punctele forte și expertiza UCPM pentru a stimula progresele în ceea ce privește pregătirea și consolidarea rezilienței.

UCPM și-a demonstrat valoarea de componentă-cheie a sistemului de protecție civilă al UE. Dezvoltarea sa continuă, în special prin punerea în aplicare în continuare a DRG-urilor și dezvoltarea continuă a instrumentelor sale de consolidare a capacităților în cadrul UCPKN, va oferi contribuții esențiale la domeniul de aplicare mai larg și la obiectivele ambițioase ale Strategiei europene privind o uniune a pregătirii.

Privind în perspectivă și în contextul unei evoluții rapide a peisajului riscurilor, sunt în continuare esențiale eforturi suplimentare. Consolidarea rezilienței Europei va necesita un angajament susținut și acțiuni colective din partea UE în ansamblu, a statelor sale membre, precum și a societății civile. O abordare cuprinzătoare, bazată pe cunoașterea riscurilor, este esențială pentru a reduce vulnerabilitățile și a orienta investițiile strategice în capabilitățile UE necesare pentru prevenirea și atenuarea crizelor viitoare, pregătirea pentru acestea și redresarea după crize.

Cooperarea în materie de pregătire trebuie să se extindă, de asemenea, dincolo de Uniune, la vecinătatea imediată. Consolidarea rezilienței în aceste regiuni va contribui la securitatea comună, consolidând, în cele din urmă, propria reziliență a UE.